

Informacija apie priimtą sprendimą dėl Ignalinos atominės elektrinės 2-ojo bloko turbinų salės įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo (B9-1(2) projektas) leistinumo poveikio aplinkai požiūriu

1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas - Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė, Drūkšinių kaimas, LT-31500 Visaginas, tel. (8-386) 28985, (8-386) 28905, faks. (8-386) 24396, (8-386) 24387.

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas - Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė, Drūkšinių k. Visagino sav., LT-31500 Visaginas, tel. (8-386) 28241, faks. (8-386) 24387.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas - Ignalinos atominės elektrinės (toliau – IAE) 2-ojo bloko turbinų salės įrangos išmontavimas ir dezaktyvavimas.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta - Utenos apskritis, Visagino savivaldybė, Drūkšinių kaimas, esamos IAE teritorija.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas - IAE 2-ojo bloko turbinų salės įrangos išmontavimas ir dezaktyvavimas. Visas IAE eksploatavimo nutraukimo procesas buvo padalintas į keletą eksploatacijos nutraukimo projektų (toliau – ENP). Vienas iš šių ENP projektų yra projektas IAE 2-ojo bloko turbinų salės įrangos išmontavimas ir dezaktyvavimas.

Kadangi IAE 2-ojo energijos bloko turbinų salės įrenginių komponavimas analogiškas 1-ojo energijos bloko turbinų salės įrenginių komponavimui, I ir D darbų atlikimas pagal B9-1(2) projektą bus vykdomas naudojant tokį pat požiūrį, kaip vykdant B9-1 projektą. Sprendimą dėl leistinumo atlikti darbus pagal B9-1 projektą priėmė Aplinkos apsaugos agentūra 2011-06-09 raštu Nr. (2.1)-A4-1842.

IAE 2-ojo energijos bloko turbinų salė (G-2 blokas) su A-2, B-2, V-2, D-2 blokais sudaro pagrindinį 2-ojo energijos bloko pastatą (101/2 past.). G-2 blokas kartu su G-1 bloku yra bendras vienangis korpusas, atskirtas G-1 bloko galine siena. Šis poveikio aplinkai vertinimas taikomas sistemoms ir įrenginiams, esantiems tik G-2 bloke. G-1 bloko išmontavimui ir dezaktyvavimui parengtas atskiras dokumentų paketas, įskaitant technologinį projektą, saugos analizės ataskaitą ir poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą.

Radiacinės saugos požiūriu G-2 bloko įrenginių I ir D darbai bus atliekami IAE kontroliuojamoje zonoje, t. y. zonoje, kurioje galioja specialios apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės ir radioaktyviosios taršos pasklidimo taisyklės bei patekimas į kurią yra kontroliuojamas.

G-2 bloko įrenginiai pagal spektrometrinių matavimų rezultatus gali būti priskirti 0 klasės atliekoms ir A klasės labai mažo aktyvumo trumpaamžėms atliekoms. Iki radiologinio apibūdinimo visos išmontavimo medžiagos, susidariusios kontroliuojamoje zonoje, laikomos radioaktyviosiomis ir joms taikomi branduolinės saugos reikalavimai BSR-3.1.2-2010 „Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo branduolinės energetikos objektuose iki jų laidojimo reikalavimai“ (Žin., 2011, Nr. 3-121).

Vykdant planuojamą veiklą, bus išmontuota apie 18 000 t įrenginių. Bendra išmontuotų atliekų sudėtis (anglinis ir nerūdijantis plienas). Planuojama, kad ne mažiau nei 70 % išmontuotų elementų masės bus dezaktyvuoti iki naudojimo be apribojimų lygio (nebekontroliuojamieji lygiai). Ši medžiagų dalis bus realizuota kaip antrinės žaliavos arba joms bus taikomi neradioaktyviųjų atliekų tvarkymo reikalavimai. Ne daugiau nei 30 % įrangos išmontuotų elementų negalės būti dezaktyvuoti iki naudojimo be apribojimų lygio. Tai daugiausia mažo skersmens armatūra ir vamzdynai, kurių vidaus paviršius neprieinamas dezaktyvuoti ir kontroliuoti. Šios atliekos bus palaidotos Landfill atliekyne kaip A klasės labai mažo aktyvumo trumpaamžės radioaktyviosios atliekos. Tokių atliekų maksimali dozės galia neturi viršyti 0,25 mSv/val.

Tiesiogiai išmontavimas ir dezaktyvavimas gali būti pradėti tik po to, kai bus gautas VATESI leidimas (licencijos Nr. 2/2004 eksploatuoti 2-ąją energijos bloką galiojimo sąlygų pakeitimas).

Pagrindiniai darbų atlikimo etapai ir technologinės operacijos: paruošiamieji darbai, įskaitant transportavimo maršrutų ir saugojimo buferinių zonų paruošimą; nuoseklus įrenginių (vamzdynų) išmontavimas pagal principą – nuo „švaraus“ prie „užteršto“ (t. y. nuo mažiausiai radionuklidais užteršto prie labiausiai užteršto) ir išankstinis dydžių mažinimas; išmontuotų įrenginių smulkinimas tam skirtose zonose, atsižvelgiant į taršos lygį (119 past. arba G-1 bl.); išmontuotų įrenginių dezaktyvavimas G-1 bl.; išmontuotų ir dezaktyvuotų įrenginių bei pakuočių radiologinio taršos dozimetrinių matavimų atlikimas prieš vykdant transportavimo operacijas; išmontuotų įrenginių transportavimas į smulkinimo, dezaktyvavimo, pakavimo barus.

Nebereikalingų įrenginių pjaustymas (smulkinimas) bus vykdomas mechaniniu būdu (naudojant pjaustymo deimantine pjovimo viela įrenginį, juostinius pjūklus, hidraulines žirkles, kampines šlifavimo mašinėles, greiferines vamzdžiapjoves ir kitus įrankius), taip pat acetileno deguoninio pjaustymo ir pjaustymo plazma būdais. Išmontuotų įrenginių dezaktyvavimo procesas daugiausiai bus vykdomas šratasraučio valymo būdu. Be to, dezaktyvacijos metu bus naudojamas apdorojimas didelio slėgio vandeniu ir garu.

Vykdamas G-2 bloko įrenginių I ir D darbus, bus naudojami kėlimo įrenginiai: tiltiniai kranai (keliamoji galia 125/20 t ir 10 t), rankiniai sijiniai kranai, grandininės talės (elektrinės, rankinės ir su pneumatine pavara), gervės su pneumatine pavara, kilnojamas savaeigis kranas, kėlikliai, elektriniai hidrauliniai keltuvai ir kt. įrenginiai). Įrenginiams, kurie tiltiniams kranams neprieinami siekiant perkelti įrenginius į vietą, iš kur jie gali būti pervežti į atitinkamą smulkinimo įrenginį, reikės specialių priemonių ir veiksmų. Šie klausimai bus išnagrinėti Technologiniame projekte.

G-2 bloko įrenginių I ir D išmontavimą ir dezaktyvavimą planuojama įvykdyti per 6 metus; darbus vykdys 120 darbuotojų.

Po įrenginių išmontavimo, jų išankstinio smulkinimo, taip pat radioaktyviosios taršos G-2 bloke dozimetrinių matavimų išmontavimo atliekos pervežamos tolesniam apdorojimui į esančius įrenginius. Tuo atveju, jeigu išmontuotų įrenginių paviršiai užteršti radionuklidais į G-1 bloką smulkinimui ir dezaktyvavimui; jeigu išmontuoti įrenginiai neužteršti - į 119 pastatą. Smulkinimo bare 119 pastate bus apdorojamos radioaktyviai neužterštos išmontavimo atliekos, gabenamos į minėtą pastatą tiesiogiai iš išmontavimo vietos (G-2 bloko) arba iš G-1 bloko dezaktyvacijos baro po efektyvaus dezaktyvavimo. Smulkinimo bare G-1 bloke bus apdorojamos išmontavimo medžiagos, priskirtos labai mažo aktyvumo atliekoms (toliau – LMAA).

Įrenginių, išmontuotų G-2 bloke, dezaktyvavimas bus vykdomas G-1 bloko dezaktyvavimo bare, kuris įrengtas siekiant dezaktyvuoti analogiškus G-1 bloko turbinų įrenginius.

Pagal B9-1 projektą bare įrengtos trys atskiros kameros įvairiems dezaktyvavimo būdams: automatinio sausojo šratasraučio apdirbimo; apdorojimo didelio slėgio vandens čiurkšle ir valymo garais; dezaktyvavimo rankiniu būdu. Esamu radiologinės stebėsenos įrenginiu bus patikrinta dezaktyvuotų įrenginių paviršių radioaktyvioji tarša.

Esant taršai ir nesant galimybės dezaktyvuoti iki nebekontroliuojamųjų lygių, medžiagos pakraunamos į ISO puskonteinerius, skirtus atliekų gabenimui į labai mažo aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų Landfill atliekyno buferinę saugyklą (B19 projektas).

Išmontavimo metu susidarančių kietųjų radioaktyviųjų atliekų, laikinai saugojamų buferinėje saugykloje ir vėliau laidojamų Landfill komplekse, skirtame trumpaamžėms labai mažo aktyvumo atliekoms (LMAA), surinkimo, rūšiavimo, pakavimo, gabenimo ir išvežimo tvarka nustatyta IAE instrukcijoje.

Vykdamas planuojamą ūkinę veiklą, bus organizuotas išmontavimo atliekų transportavimas atskirais srautais – sąlyginai švirių atliekų ir radioaktyviai užterštų atliekų. Išmontavimo atliekos, kurios pagal dozimetrinių matavimų rezultatus nėra radioaktyviai užterštos, bus išvežamos į medžiagų radioaktyvumo (nebekontroliuojamųjų lygių) matavimo įrenginius (B10 projektas). Visos išmontavimo atliekos, kurioms dezaktyvavimo nepakaks tam, kad būtų priskirtos prie sąlyginai neradioaktyviųjų atliekų (SNA), bus perkeltos tiltiniu kranu arba 1 t ir 10 t transportavimo

konteineriais prie LMAA pakavimo zonos, kur tiltiniu kranu, mobiliuoju kranu arba šakiniu krautu bus perkrautos iš transportavimo konteinerių į standartinius ISO puskonteinerius.

I ir D naudojami įrenginiai, esant būtinybei, bus dezaktyvuoti ir ateityje panaudoti analogiškiems išmontavimo tikslams pagal kitus IAE projektus. Likusi G-2 bloko tarša neviršys esamų taršos lygių. Pasibaigus darbams pagal projektą, G-2 bloke išliks sistemos ir elementai, būtini G-2 bloko priežiūrai kitose eksploataavimo nutraukimo fazėse.

Įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo metu taip pat susidarys antrinės atliekos: apdailos (susmulkintas) šlakas/drožlės, panaudotos pjaustymo medžiagos; panaudotos dezaktyvavimo priemonės, susidariusios dėl vakuuminio šratasraučio valymo; itin efektyvaus valymo filtrai (HEPA filtrai), polietilininė pakuotė, asmeninės apsaugos priemonės, grindų danga, keičiami san. šliuzų kilimėliai, aptvėrimo „STOP“ juosta ir kitos eksploatacinės medžiagos.

IAE G-2 bloke yra palyginti nedidelis kiekis medžiagų (izoliacinės medžiagos, kurių sudėtyje yra asbesto; turbinų alyva; plastikas, stiklas, mediena, užteršti pavojingomis cheminėmis medžiagomis), kurios gali būti priskirtos pavojingosioms atliekoms. Jei prietaisais atliktų matavimų rezultatai patvirtins, kad radioaktyviosios taršos nėra ir atliekos atitinka „0“ klasę, jos toliau bus tvarkomos pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą. Jei pavojingosios atliekos bus užterštos radioaktyviosiomis medžiagomis, planuojama jas gabenti toliau tvarkyti į B3 kompleksą.

Gaisrinės saugos aprašymą G-1 bloko analogiškų įrenginių I ir D projektui 2010 m. parengė UAB „Gaisro inžinierių grupė“. G-2 bloko pastatas ir jame esantys įrenginiai vienodai charakterizuojami. Pagal gaisrinės saugos reikalavimus IAE 2-ojo bloko turbinų salė priskirta gaisro pavojaus grupei P.2.8 (pramoninės paskirties statiniai). Pastato gaisro apkrova mažesnė kaip 18,17 MJ/m², todėl pastatas priskiriamas Eg kategorijai pagal sprogo ir gaisro pavojų.

Be to, atliekant įrenginių I ir D darbus turbinų salėje, numatytos pasyviosios gaisrinės saugos priemonės, tarp kurių ugnies bei dūmų plitimą G-2 bloke ribojančios priemonės (priešgaisrinės užtvaros, gaisriniai skyriai, degių ir toksiškų medžiagų naudojimo ribojimas). Siekiant padidinti visų bloko G-2 karkaso elementų atsparumą ugniai, jie buvo padengti ugniai atsparia danga Flammoplast SP-A). Šiuo metu Ignalinos AE atliekami 1-ojo energijos bloko G-1 bloko analogiškų įrenginių I ir D darbai. Atliekant G-2 bloko įrenginių I ir D darbus bus atsižvelgta į teigiamą patirtį, užtikrinant I ir D darbų gaisrinę saugą G-1 bloke, ir patirtis bus panaudota.

Vykdamas veiklą, susijusią su 2-ojo energijos bloko turbinų salės įrangos išmontavimu ir dezaktyvavimu, paviršinis vanduo nebus naudojamas. Dėl planuojamos veiklos suvartojamo vandens kiekis nepasikeis.

2-ojo energijos bloko turbinų salės išmontuotos įrangos dezaktyvaciją numatyta atlikti 1-ojo energijos bloko G1 bloke, panaudojant 1-ojo energijos bloko analogiškos įrangos I ir D darbų vykdymui naudojamą įrangą, dėl šios planuojamos ūkinės veiklos susidariusios nuotekos bus apskaitomos 1-ajam energijos blokui. I ir D darbų metu (pjaustant gelžbetonį deimantine viela susidaro skystosios radioaktyviosios nuotekos), susidariusios nuotekos bus surenkamos ir išleidžiamos į specialiosios kanalizacijos drenažo sistemą bei toliau tvarkomos kaip skystosios radioaktyviosios atliekos, perpumpuojant jas į IAE skystųjų radioaktyviųjų atliekų apdorojimo kompleksą, siekiant tokiu būdu visiškai užkirsti kelią radionuklidų patekimui į aplinką. Numatoma, kad planuojamos ūkinės veiklos metu susidariusios skystosios radioaktyviosios nuotekos sudarys apie 1423 m³. IAE buitinių nuotekų dėl planuojamos ūkinės veiklos darbų kiekis nepadidės, kadangi darbus vykdys esami IAE darbuotojai. Esant normalioms eksploataavimo sąlygoms planuojamos ūkinės veiklos metu nenumatoma jokių nekontroliuojamų nuotekų išleidimo į aplinką. Paviršinės nuotekos iš IAE teritorijos į aplinką (Drūkšių ežerą) išleidžiamos per gamybinės paviršinės kanalizacijos kanalus, kuriuose įrengti mechaniniai naftos sulaikymo įrenginiai.

Planuojamos ūkinės veiklos vykdymo metu 101/1 ir 101/2 pastatuose toliau veiks esančios ventiliacijos sistemos. G-1 ir G-2 blokuose įrengti tiekiamieji ir ištraukiamieji įrenginiai.

Neradioaktyviųjų teršalų išmetimai į atmosferą iš IAE šaltinių reglamentuojami Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimo TV(2)-3 sąlygose.

Vykdamas planuojamą ūkinę veiklą, aplinkos oro teršalai susidarys išmontuojant ir dezaktyvuojant įrangą, taip pat eksploatuojant transportą, gabenantį išmontavimo ir dezaktyvavimo

medžiagas. Teršalų koncentracijos aplinkos ore dėl planuojamos veiklos neviršys nustatytų oro taršos ribinių reikšmių.

Teršalai, išsiskiriantys pjaustant mechaniniu būdu – kietosios dalelės, pjaustant terminiu būdu – azoto ir anglies oksidai bei suvirinimo aerosoliai. Kadangi planuojamos veiklos metu numatyta anglinio plieno įrenginius pjaustyti dujomis, mangano ir geležies oksidų santykis suvirinimo aerosolyje bus apytikriai 3 % ir 97 % atitinkamai.

Siekiant išvalyti darbo zonos orą nuo teršalų, susidariusių I ir D procese, taip pat siekiant sumažinti teršalų, kurie bus išmesti į atmosferą, išmetimą, išmontavimo atliekų apdorojimo barai (LMAA dezaktyvavimo ir smulkinimo barai) bus apsaugoti specialia lokalizuojančia konstrukcija. Baruose ištraukiamosios ventiliacijos sistema palaikomas išretinimas, ir tai užkertama kelią teršalams patekti už barų ribų. Šių barų ventiliacijos sistemoje įrengti ištraukiamasis ventiliatorius ir filtravimo mazgas, kuriame yra išankstiniai filtrai ir HEPA filtrai, kurių efektyvumas valant nuo aerosolių ir kietųjų dalelių iki 0,3 mg – 99,95%. Išvalytas oras išmetamas į ištraukiamąją sistemą 1WZ59.

Užtikrinant darbo zonų ventiliaciją papildomai bus naudojami mobilieji filtravimo įrenginiai (toliau – MFĮ), kuriuose įrengtos dviejų pakopų filtravimo sistema, naudojanti HEPA filtrus (99,95 % valymo efektyvumas). Be to, numatytas dulkių siurblių su H-13 klasės HEPA filtrais naudojimas likutinėms dulkėms šalinti. Tokie MFĮ sėkmingai naudojami IAE analogiškiems tikslams, išmontuojant įrenginius pagal kitus projektus (B9-0, B9-1, B9-5). 119 pastato ventiliacija modifikuota, atliekant termofikacinio įrenginio I ir D darbus (B9-5 projektas). Oras iš 119 pastato išleidžiamas per 5 ventiliatorius, įrengtus ant pastato stogo. Taip pat 119 pastate bus atliekami darbai radionuklidais neužterštais įrenginiais, ir nenumatomos jokios kitos valymo rūšys, išskyrus MFĮ naudojimą.

Išmetimai, susidarę atliekant pjaustymą dujomis, bus valomi MFĮ HEPA filtrais. Suvirinimo aerosolių valymo efektyvumas - 99,95 %. CO ir NOx oksidai filtrais nesulaikomi ir į atmosferą išmetami neišvalyti.

2012 m., atliekant 117/2 pastato įrenginių I ir D veiklos (B9-0(2) projektas) poveikio aplinkai vertinimą, pagal Lietuvos Respublikos normatyvinio dokumento reikalavimus atliktas teršalų sklaidos pažemio atmosferos sluoksnyje apskaičiavimas. Teršalų sklaidos pažemio atmosferos sluoksnyje modeliavimą atliko UAB „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment“, naudojant taršos sklaidos modeliavimo programą ADMS 4.2. Modeliavimo rezultatai patvirtino, kad planuojama ūkinė veikla nekeičia IAE poveikio aplinkai. Kompiuterinio modeliavimo rezultatai patvirtina, kad IAE poveikis aplinkai, įskaitant I ir D (B9-5, B9-1, B9-2 ir B9-0(2)) projektus, nekeičia aplinkos oro kokybės rodiklių. Aplinkos oro teršalų koncentracija, netgi atsižvelgiant į foninę taršą dėl IAE veiklos, taip pat dėl katilinių Ignalinos rajone veikimo ne tik neviršys oro taršos ribinių reikšmių, nustatytų normatyvinių dokumentų reikalavimuose, bet ir bus ženkliai mažesnės nei nustatytos ribinės reikšmės. Taigi, G-2 bloko įrenginių I ir D veikla ženkliai nepakeis 2012 m. parengtų išmetamų teršalų sklaidos žemėlapių.

Radioaktyvieji išmetimai į atmosferą iš IAE aikštelės ribojami pagal Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.9.1-2011 „Radiacinė sauga branduolinės energetikos objektuose“ (Žin., 2011, Nr. 122-5798). Pagal BSR 1.9.1.-2011 dujų ir aerosolių išmetimų sąlygota gyventojų kritinės grupės apšvitės dozė negali viršyti 0,1 mSv/metus, ir tai atitinka pusę nustatytos apribotos dozės, kuri yra lygi 0,2 mSv/metus. Pagrindinių radionuklidų faktiniai išmetimai į aplinkos atmosferą iš visų IAE pastatų yra keliomis eilėmis mažesni nei nustatytos ribinės reikšmės, pvz., 2012 metais aktyvumas 6,94E+09 Bq (ribinė vertė 1,47E+16 Bq), dozė 1,29E-08 Sv (ribinė vertė 1,00E-04 Sv).

Atsižvelgiant į tai, kad G-1 ir G-2 blokų įrenginių sudėtis yra analogiška, o taršos lygis panašus, galima laikyti, kad radioaktyviųjų medžiagų kiekis, išmestas į aplinkos orą dėl G-2 bloko įrenginių I ir D, neviršys reikšmės, anksčiau įvertintos G-1 blokui, t. y. 1,10E+05 Bq/ metus ir 2,60E+05 Bq/ viso projekto atlikimo laikotarpiu. Pagrindinių radionuklidų (Mn-54, Co-60, Cs-134, Cs-137) išmetimas sudarys 2,49E+04 Bq.

Apšvitos dozė dėl numatomų radioaktyviųjų medžiagų išmetimų į aplinką, vykdant planuojamą veiklą, bus $1,96E-12$ Sv, o tai lygu $1,96E-06$ % nuo nustatytos metinės apribotosios dozės, esančios 0,1 mSv.

IAE aikštelė yra dirbtinai pakeista praeityje vykdant statybinę bei ūkinę veiklą, dirvožemio kaip tokio joje nėra. Planuojama ūkinė veikla bus laikino pobūdžio ir bus vykdoma IAE pramoninės aikštelės teritorijoje bei apims 2-ojo energijos bloko turbinų salės įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo darbus. Darbai bus atliekami taip, kad dirvožemis, esant normalioms eksploataavimo sąlygoms ir laikantis pasiūlytos technologijos, nebus teršiamas, t.y. dėl žemiau išvardintų veiksnių, nenumatomas joks poveikis dirvožemiui.

Planuojamos ūkinės veiklos metu neplanuojama vykdyti naujų pastatų statybos, nei esamų pastatų išmontavimo darbų, išimti ir perkelti gruntą, jokio radiologinio, neradiologinio bei tarpvalstybinio poveikio geologinei žemės struktūrai nenumatoma.

IAE 2-ojo energijos bloko turbinų salės įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo darbų metu neplanuojama vykdyti turbinų salės pastato išmontavimo (griovimo) ar rekonstrukcijos darbų, taip pat nenumatomi jokie darbai už IAE aikštelės ribų, todėl nebus keičiamas esamas natūralus ir pusiau natūralus kraštovaizdis (miškai, pelkės, vandens telkiniai ir pan.) bei miesto vietovių kraštovaizdis.

Aplink IAE yra nustatyta 3 km spindulio sanitarinė apsaugos zona, kurioje ūkinė veikla, nesusijusi su IAE eksploataivimu, yra ribojama. Šioje zonoje nuolatinių gyventojų nėra. 30 km spindulio zonoje aplink IAE (stebėjimo zona) nuo pat elektrinės eksploataivimo pradžios vykdoma aplinkos stebėseną.

Planuojama ūkinė veikla bus vykdoma IAE aikštelėje pasitelkiant IAE darbuotojus. IAE yra reikiami darbo jėgos išteklių su atitinkama kvalifikacija, todėl jokio poveikio socialinei ir ekonominei aplinkai dėl planuojamos veiklos nenumatoma.

Kultūrinio paveldo vietovė, esanti arčiausiai IAE teritorijos, yra Stabatiškės dvarvietė (kaimavietė), kurios teritorijoje aptikti dviejų laikotarpių (XV a. antrosios pusės – XVI a. ir XVIII a. antrosios pusės XX a.) kultūriniai sluoksniai. Stabatiškės dvarvietė (kaimavietė) yra 1,68 km į pietus nuo Drūkšių ežero, 1 km nuo į pietryčius nuo IAE teritorijos. Kiti kultūros paveldui svarbūs objektai – Čeberakų, Pasamanės (vadinamo Bažnyčiakalniu) (objekto kodas A1537), Rimšės, Švėgždžiūnų piliakalniai, Lapušiškės, Sausalio (vadinamo Žuvėdrų kapais) pilkapynai ir kt. yra kiek atokiau nutolę nuo IAE. Planuojama ūkinė veikla bus vykdoma IAE pramoninės aikštelės ribose, todėl poveikio kultūros paveldo objektams nedarys.

Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas ir nedarys neigiamo poveikio šalia esančioms šio tinklo teritorijoms. Didelė Drūkšių ežero dalis ir kelios susijusios teritorijos (dalis Smalvos hidrografinio draustinio ir dvi teritorijos palei Drūkšos upę) yra įtrauktos į „Natura 2000“ teritoriją. Arčiausiai Ignalinos AE išsidėsčiusios saugomos teritorijos: 3,5 km į šiaurės vakarus – Smalvos hidrografinis draustinis; 8 km į vakarus – Smalvos kraštovaizdžio draustinis; 11 km į pietus – Pušnies telmologinis draustinis; 11 km į vakarus – Gražutės regioninis parkas. Darbai, susiję su 2-ojo energijos bloko turbinų salės įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo projektu, nesukels floros ir faunos buveinių blogėjimo padarinių, taip pat nepakenks toms augalų ir gyvūnų rūšims, kurioms buvo įkurtos saugomos teritorijos.

6. Priemonių numatytų neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti, aprašymas:

6.1. Bus naudojami mobilieji filtravimo įrenginiai (toliau – MFĮ), kuriuose įrengta dviejų pakopų filtravimo sistema, naudojanti HEPA filtrus (99,95 % valymo efektyvumas). Suvirinimo aerosolių valymo efektyvumas siekia 99,95 %.

6.2. Išmontuotų įrenginių dezaktyvavimo procesas daugiausiai bus vykdomas naudojant valymo vakuuminiu šratasraučiu metodu. Be to, dezaktyvacijos metu bus naudojamas apdorojimas didelio slėgio vandeniu ir garu. Esamu radiologinės stebėsenos įrenginiu bus patikrinta dezaktyvuotų įrenginių paviršių radioaktyvioji tarša.

6.3. Atliekos, susidarančios vykdant įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo veiklą, bus laikomos hermetiškai ir apdorojamos. Apytiksliai 70 % išmontuotų elementų masės bus dezaktyvuota iki nebekontroliuojamųjų lygių ir apytiksliai 30 % išmontuotų elementų negali būti dezaktyvuoti iki nebekontroliuojamųjų lygių.

6¹. Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas ir nedarys neigiamo poveikio šalia esančioms šio tinklo teritorijoms.

7. Pateiktos poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados:

7.1. Visagino savivaldybės administracija 2013-09-05 raštu Nr. (4.17)-1-4740 informavo apie Visagino savivaldybės tarybos 2013-08-29 sprendimą Nr. TS-108, kuriuo pritariama poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir planuojamai ūkinei veiklai.

7.2. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos 2013-08-26 raštu Nr. 9.4-1870 (10.18) pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai be pastabų ir pasiūlymų.

7.3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija 2013-06-26 raštu Nr. (1.120) 10-5343 pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir teikia išvadą, kad planuojama ūkinė veikla yra galima.

7.4. Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos 2013 -06-17 raštu Nr. (1.29)2-1710 pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir planuojamai ūkinei veiklai.

7.5. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija 2013-08-28 raštu Nr. (13.5-43)22.1-605 pritarė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir pateikė išvadą, kad planuojama ūkinė veikla yra galima branduolinės saugos požiūriu.

8. Visuomenės informavimas ir dalyvavimas:

Informacija apie visuomenės viešą supažindinimą su planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaita (toliau – PAV ataskaita) buvo skelbiama: Respublikiniame laikraštyje „Lietuvos rytas“ (2013 m. gegužės 2 d.), Visagino miesto laikraštyje „Sugardas“ (2013 m. gegužės 2 d.). Skelbimas buvo pakabintas 2013 m. gegužės 3 d. Visagino savivaldybės skelbimų lentoje ir 2013 m. gegužės 2 d. patalpintas Visagino savivaldybės (<http://www.visaginas.lt>) ir Ignalinos AE (<http://www.iae.lt>) tinklalapiuose. Su parengta PAV ataskaita buvo galima susipažinti Visagino savivaldybėje (Parko g. 14, Visaginas) ir Ignalinos AE informacijos centre (Drūškinių k., Visagino m. savivaldybė). Elektroninę PAV ataskaitos versiją buvo galima peržiūrėti ir laisvai atsisiųsti iš Ignalinos AE tinklalapio (<http://www.iae.lt>). Visuomenės viešas supažindinimas su PAV ataskaita įvyko 2013 m. gegužės 17 d., 16 val., Visagino savivaldybės mažojoje salėje (adresu Parko g. 14, Visaginas). Viešajame supažindinime suinteresuotos visuomenės atstovai nedalyvavo.

Poveikio aplinkai vertinimo (toliau - PAV programa), apimanti bendrą Ignalinos AE eksploatacijos nutraukimo planą buvo parengta ir patvirtinta 2003 m. Visuomenė apie parengtą PAV programą buvo informuota respublikiniame laikraštyje „Lietuvos rytas“ (2002 m. birželio 13 d.), rajoniniuose laikraščiuose „Naujoji vaga“ (2002 m. birželio 29 d.), „Zarasų kraštas“ (2002 m. birželio 14 d.), „V každyj dom“ (2002 m. birželio 14 d.).

9. Atsakingos institucijos sprendimo pobūdis (planuojama ūkinė veikla leistina/neleistina), jo priėmimo data ir su juo siejamos sąlygos, pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant sprendimą.

Planuojama ūkinė veikla – Ignalinos atominės elektrinės (toliau – IAE) 2-ojo bloko turbinų salės įrangos išmontavimas ir dezaktyvavimas, poveikio aplinkai požiūriu leistina pagal parengtą PAV ataskaitą „Ignalinos AE 2-ojo bloko turbinų salės įrangos išmontavimas ir dezaktyvavimas (B9-1(2) projektas)“ ir įvykdžius šio sprendimo 10 punkte nustatytas sąlygas.

Sprendimas priimtas Aplinkos apsaugos agentūros 2013-12-02 raštu Nr. (2.6)-A4-4493.

Su sprendimu siejamos sąlygos:

10.1. Su priimtu sprendimu supažindinti visuomenę LR aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. D1-370 pakeitime (Žin., 2005, Nr. 93-3472; 2010, Nr. 2-81; 2012, Nr. 102-5207) nustatyta tvarka ir apie atliktą visuomenės supažindinimą raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą.

10.2. IAE 2-ojo energijos bloko turbinų salės įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo projekte numatyti priemonės, užtikrinančias visapusišką darbų saugą įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo metu, taip kaip numatyta PAV ataskaitoje.

10.3. Neigiamo poveikio aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti taikyti 6 punkte išdėstytas priemonės.

Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant sprendimą:

11.1. Aplinkos oro teršalų koncentracija, įvertinus fonines teršalų koncentracijas ne tik neviršys oro teršalams nustatytų ribinių reikšmių, bet ir bus ženkliai mažesnė nei nustatytos ribinės reikšmės.

11.2. Planuojamos ūkinės veiklos metu nenumatomas neigiamas poveikis paviršiniam ir požeminiam vandeniui.

11.3. Planuojamos ūkinės veiklos vietoje neaptinkamos jokios saugomos buveinės bei floros ir faunos rūšys. IAE 2-ojo energijos bloko turbinų salės įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo projektas nei atskirai, nei sąveikoje su kitais planais ir projektais nepaveiks natūralių buveinių ir teritorijų arba paukščių buveinių ir teritorijų, kuriose įkurtos PAST (Paukščių apsaugai svarbios teritorijos) ir BAST (Buveinių apsaugai svarbios teritorijos).

11.4. Planuojama ūkinė veikla nedarys poveikio IAE aikštelės gruntui arba gruntui už IAE aikštelės ribų normaliomis planuojamos ūkinės veiklos sąlygomis.

11.5. Atsižvelgiant į tai, kad gyvenamosios vietovės yra nutolusios nuo planuojamos ūkinės veiklos, fizinio ir cheminio poveikio visuomenės sveikatai nebus.

11.6. Galimas radiologinis poveikis aplinkos komponentams už IAE pramoninės aikštelės ribų dėl radioaktyviųjų išmetimų į aplinką vertinamas kaip nereikšmingas. Planuojama ūkinė veikla taip pat neigiamai nepaveiks esamos radiologinės situacijos IAE aikštelėje ir neturės įtakos darbuotojams.

10. Kur ir kada galima susipažinti su išsamesne informacija apie priimtą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos leistinumo pasirinktoje vietoje.

Su išsamesne informacija apie priimtą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos leistinumo pasirinktoje vietoje galima susipažinti Aplinkos apsaugos agentūroje, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, tel.: +370 70662024.